



«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН»

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-КИЛ ЧИҚИШИ
№ 159 (11.908)

Якшанба 9 июль 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

СССР Мудофиа министрининг Б У Й Р У Ф И

1961 йил 9 июль

№ 158

Москва шаҳри.

Учувчи ва штурманлар, инженер ва техниклар, ҳаво ўқичилари ва радиотехниклари, авиация механиклар ва мотористлари, Граждан Ҳаво Флотини ва авиация санаятининг ходимлари, Армия, Авиация ва Флотга Ёрдам берувчи кўнгилли жамиятининг спортчилари, Ёртоқлари!

Солдат ва матрос, сержант ва старшина Ёртоқлари!

Офицер, генерал ва адмирал Ёртоқлари! Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари бугун СССР Ҳаво Флотини байрам қиладилар.

Бизнинг Ватанимиз бу байрамни партия ва халқнинг ҳаётида шонли воқеа. КПССнинг бугунки XXII съезди тўғрисида рўй берган юксак сиёсий кўтарилиш вазиётида нишонлайди, Совет Иттифоқи меҳнатқашлари етти йиллик учинчи йили планини муваффақият билан бажариш учун, партия Марказий Комитети янава Пленумининг қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш учун фидокорона курашмоқдалар.

Коммунистик партия раҳбарлигида бутун инсониятнинг порлоқ келажати — коммунизмга йўл очаётган бизнинг халқимиз социалистик экономика, фан ва техниканинг кўчи суратда ўсиши асосида ҳаво флотини юксалтиришда янгидан-янги катта муваффақиятларга, космосни татқиқ этиш соҳасида буюк ютуқларга эришди. Бизнинг шонли Ватанимиз совет граждани, СССРнинг космонавт-учувчиси Ю. А. Гагариннинг космик фазога биринчи учуши билан ер юзи тарихида янги давр очди.

Совет ҳукумати коммунистик қурилиш планларини амалга ошира бориб, турли ижтимоий системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш сиёсатини изчиллик билан ўтказиб келмоқда, халқаро кескилликини қамраб, янги уруш ҳавфини йўқотиш ва халқлар ўртасида мустақам тинчлик ва дўстлик ўрнатиш учун сабот билан курашиб келмоқда. Шу билан бир вақтда монополияларнинг манфаатлари-

ни йфода этувчи агрессив империалистик кучлар ўр бериб қуролланиши давом эттирмоқдалар ва халқаро вазиятни кескинлаштиришга уринмоқдалар. Бундай шароитда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг барча жангчилари каби авиация шахсий составининг ҳам вазифаси Ҳарбий техникани янада ўр сабот билан ўрганишдан, ўзининг жанговар маҳоратини тақомиллаштиришдан, қисмларда Ҳарбий нитизом, ушқоқлик ва тартибни бутун қоралар билан мустақамлашдан, ҳўшёрлик ва жанговар тайёрликини кучайтиришдан боришдан иборат.

Сизларни умухмал байрам — СССР Ҳаво Флотини Кўни билан табриклайман ва кўтлайман. Қуролли Кучлар авиацияси, Граждан Ҳаво Флотининг шахсий составига, авиация санаятининг ишчилари, конструкторлари, барча ходимларига, ДОСААФ аъзоларига КПССнинг тарихий XXII съездини жанговар ва сиёсий тайёргарлик соҳасида, авиация фани ва техникасини ривожлантиришда, космосни татқиқ этишда, янги авиация рекордлари-га эришишда бундан буюк ҳам муваффақиятлар тилайман.

СССР Ҳаво Флотини Кўнини нишонлаш учун буюрмалар:

Бутун, 1961 йил 9 июлда Ватанимизнинг пойтахти Москвада ва иттифоқи республикаларнинг пойтахтларида тўлардан бир йўла йнгирма марта ўк ўзиб салот берилсин.

Яшасин улуг совет халқи ва унинг шонли Ҳаво Флотини!

Яшасин Совет Иттифоқи давлат манфаатлари ҳавфисизлигини зийраклик билан қўриқлаб турган Совет Қуролли Кучлари!

Барча талабаларимизнинг илҳомисини ва ташкилотчилар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР мудофиа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Ҳарбий академиялар тингловчиларини чиқариш маросими

МОСКВА, 8 июль. (ТАСС). Бутун СССР Олий Советининг мажлислар зали Ҳарбий академияларнинг эндигона тамомлаб чиққан офицерлар билан тўли.

Л. И. Брежнев, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Д. С. Поляков, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, В. В. Гришин Ёртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг уринбасарлари, В. Н. Новиков, К. Н. Руднев, Д. Ф. Устинов, СССР Мудофиа министри, Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский, Совет Иттифоқи Маршаллари, қўшни турларнинг маршаллари, генераллар, адмирал-

лар президиумга чиққанларда, тўпланганлар уларни қизин, давомли қарсақлар билан кўтиб олдилар.

Мажлиси СССР Мудофиа министри, Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновскийнинг нутқи билан очилди.

Сўнгра, И. В. Сталин номида бронетанк қўшинлари академиясини тамомлаб чиққан Совет Иттифоқи Ҳақрамони подполковник Н. М. Козлов, бош штаб академиясини тамомлаб чиққан Чехословакия армиясининг генерал-лейтенанти И. Васало ва Ф. Э. бўлиниб турди.

Даржисиники номли Ҳарбий артиллерия инженерлари академиясининг кафедра бошлиғи инженер-полковник М. Ф. Самусенко нутқи бўлиди.

Тўпланганлар Ҳарбий академияларни тамомлаб чиққан офицерлар қарата КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Ёртоқ Н. С. Хрушчев сўзлаган нутқи зўр эътибор билан тингловчилар, Ёртоқ Н. С. Хрушчев нутқи бир неча марта гўлдурос, давомли қарсақлар билан бўлиниб турди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети мутахассислар тайёрлашда жуда катта муваффақиятларга эришган олий мактаб ходимларини КПСС ордени ва медаллари билан мукофотлашнинг зарур деб топдилар.

Иттифоқи республикаларнинг Министрлар Советларига, тегишли министрликлар ва бошқармаларга олий мактабларнинг эъти яхши намуна қўрсатган ходимларини мукофотлаш учун тақдим этиш топширилди.

ИРКУТСК, 7 июль. (ТАСС). Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Корея Халқ Демократик Республикасининг Министрлар Кабинетининг Раиси Ёртоқ Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Халқ Демократик Республикасининг делегацияси «ИЛ-18» самолётида бутун Москвадан бу ерга келди.

Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Корея Халқ Демократик Республикасининг Министрлар Кабинетининг Раиси Ёртоқ Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Халқ Демократик Республикасининг делегацияси «ИЛ-18» самолётида бутун Москвадан бу ерга келди.

Олий мактаб ходимлари Бутуниттифоқ кенгашининг СССРдаги олий ўқув юртлари профессорлари, ўқитувчилари, аспирантлари, студентлари, ишчилари ва хизматчиларига

МУРОЖААТИ

Қадрли Ёртоқлари!

Олий мактаб ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши мактабнинг турмуш билан боғлиқлигини мустақамлаш тўғрисидада ва СССР халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақидаги қонунга мувофиқ олий ўқув юртларининг ишларини қайта қуриш мақсадини муҳофиза қилиш ва мамлакатда олий таълимни янада яхшилаш тадбирларини белгилади. Кенгашнинг ишлари олий ўқув юртларининг раҳбарлари, профессорлар ва ўқитувчилар, жамоат ташкилотлари, санавт корхоналари, совхоз ва колхозларнинг вакиллари қатнашдилар.

Олий мактаб ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши аjoyиб бир вақтда ўтказилди. Совет халқи Ленин Марказий Комитет бошчилигидаги Коммунистик партия раҳбарлигида кенг авж олдирилган коммунизм қурилиш улугвор программасини муваффақият билан амалга оширмоқда.

Совет Иттифоқининг халқлари партиянинг XXII съездини аjoyиб муваффақиятлар билан кўтиб олмоқдалар, СССР граждани Юрий Алексеевич Гагариннинг «Восток» йўлдош кемасида тарихда биринчи марта Ер атрофи бўйлаб космосга учганининг коммунистик тузумимизнинг, Ватан фани ва техникасининг жуда буюк галабаси, совет кишини мардлиги ва қарқамонлигининг намунасидир.

Совет олимларининг космик фазони татқиқ қилиш, атом энергиясини тинч мақсадларда фойдаланиш, ракетаасозлик соҳасида ва фан ва техниканинг бошқа соҳаларида эришган муваффақиятлари Совет Иттифоқининг илм-фан ва техника билимининг бир қанча соҳалари бўйича жаҳон фанида етакчи ўрни эгаллашга имконий тугайди.

Бизнинг мамлакатимизда совет фани ва техникаси эришган юзла катта муваффақиятлар тўғрисида халқ ўқилишининг турли соҳаларида эришган юзла катта муваффақиятлари самарали суратда халқ этилмоқда, коммунизмнинг

моддий техника базасини вужудга келтириш вазифаси муваффақият билан этилмоқда.

Олий мактаб профессорлари ва ўқитувчилари фан ва техникани ривожлантиришга анча катта ҳисса қўшилди. Улар халқ қўналиғи учун юқори малакали мутахассислардан иборат кўп сонли отрядни тайёрладилар, халқ эиблилари кадрларини марксизм-ленинизм улуг идеяларига садоқат руҳида, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияладилар. Олий мактабларда ишлаётган кўп олимлар жуда катта илмий тадқиқотларнинг бевосита қатнашчиларидир. Ҳозирги вақтда мамлакатимиздаги олий ўқув юртларида қариб 2 миллион 400 минг студент ўқимокда. Совет олий мактаби билимнинг ҳамма соҳасида мутахассислар тайёрлаб бермоқда. Барча иттифоқи республикаларда олий таълим кенг ривож топди. Ҳозирги пайтда ҳар бир республиканинг ўз олий ўқув юртлари бор. Бу олий ўқув юртларида олимлар, инженерлар, агрономлар, зоотехниклар, ўқитувчилар, врачлар, экономистлар ва бошқа мутахассислардан иборат миллий кадрлар тайёрланмоқда.

Халқ ҳўжалигини ривожлантириш етти йиллик плани олий маълумот мутахассислар тайёрлаш янада кенгайтириш ва яхшилаш кўзда тутилади. Планда олий ўқув юртларида 2 миллион 300 минг мутахассис тайёрлаб чиқариш кўзда тутилган. Бу эса ўтган етти йил мобайнида олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан мутахассислар сонига нисбатан 1,4 баравар кўпдир.

Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда мамлакатимиз олдига турган янги, вазифалар олий таълим системасини қайтадан қуришни талаб этди. Мактабнинг турмуш билан боғлиқлигини мустақамлаш тўғрисидаги ва СССР да халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақидаги қонун олий мактаб ишларини қайта қуришнинг конкрет йўла-

рини белгилаб берди. Олий ўқув юртларининг фойдаланиш қайта қуриш соҳасидаги асосий иш шундан иборатки, уларни турмушда қайта қуриш, мутахассисларни назарий ва амалий жўхатдан тайёрлашга анча яхшилаш, студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашни қучайтириш керак. Олий ўқув юртлари янгилаш шайлашга ўта бошлаганидан кейинги кичкинчи ўқув йили тамом бўлган ҳозирги пайтда олий таълимни қайта қуриш соҳасидаги мажбур тажриба жуда яхши натижа берди, деб айтиш мумкин.

Таълимни ижтимоий фойдалан мажбур қилиб олиб бориш мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга ёрдам берди, уларнинг фидоисини кенгайтирди, уларни меҳнатни севиш, яхшиий бичуни ағлаш руҳида тарбияладилар. Кўп студентлар ишлаб чиқаришдаги ишлари давомида коммунистик меҳнат бритадаларининг аъзолари, раионалашторлар, иттирочилар, ишлаб чиқариш илгорлари бўлиб қолдилар.

Кенгаш эндиликда олий мактабларнинг профессорлари ва ўқитувчилари билан бир қаторда санавт корхоналари, қурилишлар, совхозларнинг мутахассислари ва ишчилари, колхозларнинг илгорлари, маориф, маданият ва соғлиқни сақлаш ходимлари ҳам совет мутахассисини шакллантиришда катта роль ўйнаётганликларини ижобий бир ҳол деб таъкидлайди. Улар студентларнинг зарур амалий билимларини ҳосил қилишлари ва илгвор тажрибани эгаллашларида ёрдам бермоқдалар.

Аммо олий мактабни қайта қуриш соҳасида эришилган муваффақиятлар ана шу муҳим ишдаги биринчи қадамлардир, ҳолос. Олий ўқув юртларининг раҳбарлари, профессорлари ва ўқитувчилари, тарбиячи ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари олдига, студентлар ишлаб турган корхоналарнинг раҳбарлари олдига назарий ва ишлаб чиқариш таълимини янада яхшилаш, ва студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш

КРЕМЛДА ОЛИЙ МАКТАБ ХОДИМЛАРИНИ КАБУЛ ҚИЛИШ МАРОСИМИ

МОСКВА, 7 июль. (ТАСС). Олий мактаб ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши муносабати билан Совет Иттифоқи ҳукумати бутун Кремлда қабул маросими ўтказди.

Л. И. Брежнев, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев Ёртоқлар залга кириб келганларида ҳамма уларни самимий кўтиб олди.

Олий мактабларнинг ходимлари ўз нутқларида коммунизм қуришчилар ёш авлодини тарбиялаш тўғрисида жуда катта таъминотлар қилаётганликлари учун коммунистик партияга ва совет ҳукуматига самимий таъинотлар билдирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев нутқи сўзлади.

Ёртоқ Хрушчевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва кўп марта қарсақлар билан бўлиниб турди.

КХДР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ИРКУТСКГА ЖўНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 7 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг таълифига мурофиқ, Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Корея Халқ Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси бутун Москвадан Иркутскга жўнаб кетди.

Внуково аэродромида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Е. А. Фурцева Ёртоқлар ва бошқа совет раҳбарлари Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Корея Халқ Демократик Республикасининг Министрлар Кабинетининг Раиси Ким Ир Сени ва унинг бошчилигидаги партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларини узашиб кўтиб олди.

Н. С. Хрушчев ва Ким Ир Сен Ёртоқлар нутқи сўзладилар.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. А. Мухоматов, Совет Иттифоқининг Корея Халқ Демократик Республикасидаги элчиси А. М. Пузанов, армия генерали А. В. Горбатов ва бошқалар Корея Халқ Демократик Республикасини партия-ҳукумат делегациясига ҳамроҳ бўлмоқда.

ИРКУТСК, 7 июль. (ТАСС). Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Раиси, Корея Халқ Демократик Республикасининг Министрлар Кабинетининг Раиси Ёртоқ Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Халқ Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси «ИЛ-18» самолётида бутун Москвадан бу ерга келди.

ражасини қўтариш вазифаси турди.

Совет инженерларининг умумий илмий, техника ва иттисолий тайёрлагиларини тагин ҳам яхшилаш чораларини қўриш зарур. Шунга эришмоқ керакики, ишлаб чиқариш меҳнати замонавий техникани, экономияни ва ишлаб чиқаришни таъкил этишни яхши биладиган юқори малакали мутахассис тайёрлашга кўп жўхатдан ёрдам берсин.

КПСС Марказий Комитетининг янава Пленуми қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантириш юзасидан катта вазифаларни қўйди. Қишлоқ ҳўжалиги олий ўқув юртларининг профессорлари ва ўқитувчиларига агрономларни, зоотехникларни, инженерларни ва назария ҳамда практикани мукамил билган бошқа мутахассисларни, қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришининг моҳир ташкилотчиларини тайёрлаш ва ишлаб чиқариш иш ишони тоширилди. Қишлоқ ҳўжалиги олий ўқув юртларида ўқув процессини шундай ташкил этиш зарури, студентлар далада ва чорвачилик фермаларида бевосита қатнашсинлар, замонавий қишлоқ ҳўжалиги фани ва техникасини, Ватанимиздаги илгвор таълимни ва чет эл таълимисини чуқур эгалласинлар. Қишлоқ ҳўжалиги олий ўқув юртларини шакарлардан қишлоқ жоғларига, совхозлар ва йртин таълим-тажриба ҳўжаликлари базасига қўйириш йўли билан уларни ишлаб чиқаришга ақинлаштиришни тезроқ амалга ошириш лозим.

Табиғат фанлари—физика, математика, кимё, биология ва бошқа фанлар халқ ҳўжалигининг барча тармоқларида техникани тарқатиш айтиришда назарий асосидир. Инженерларда малакали илмий педагогика коллективлари кўп. Улар ана шу фанларни тагин ҳам ривожлантиришда муҳим роль ўйнашлари керак. Университетларда илмий мусассадалар учун мутахассисларни, умумий фанлар бўйича олий ўқув юртлари учун ўқитувчиларни, ўрта умумий таълим мактаблари учун ўқитувчиларни, ўрта махсус таълим ўқув юртлари учун керакли ўқитувчиларни, у ёки бу фани чуқур биладиган, таъдиротининг энг яхши техникасини эгаллаган ва педагогика фанларини яхши билган ўқитувчиларни тайёрлаш чиниришга лозим.

(Охирги кичкинчи бетда)



БҲҲҲҲ СССР Ҳаво Флотини кўни. Қудратли совет авиацияси катта муваффақиятларини қўлга киритди. Космос ўзлаштирилди. Инсониятнинг асрий орузи рўйга чиқди. СССРнинг учувчи-космонавти Совет Иттифоқи Ҳақрамони майор Ю. А. Гагарин инсоният тарихида биринчи бўлиб космик фазога парвоз қилди, ер шарни атрофини айланиб чиқди ва мамлакатимизнинг олдиндан белгилаб қўйилган районида эсон-омон қўнди. Бу совет халқининг улуг галабасидир. Суратда: Совет учувчилари Москва осмониди.

Д. Чернов фотоси.

СССР — БУЮК АВИАЦИЯ ДАВЛАТИ

Бу йил авиация байрами Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди — коммунизм қурувчилар съезидек тарихий воқеа олдида ўтказилмоқда. Авиация санаятининг ходимлари, Ҳарбий Ҳаво Кучларининг жангчилари, Граждан Ҳаво Флотини ва ДОСААФ ходимлари ўзларининг эришган барча муваффақиятлари учун Коммунистик партия Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг ҳормай-толмай қилаётган таъминотларидан чексиз миннатдордилар.

Совет кишинлари авиация тараққиётига ўз ҳиссаларини қўшиб буюк рус олимлари билан фахрланмақда. Биз авиациянинг шонли асосчилари М. В. Ломоносов, Д. И. Менделеев, Н. Е. Жуковский, С. А. Чаплигин, А. Ф. Можайский, учувчи П. Н. Нестеровнинг номларини унутмаймиз. К. Э. Циолковскийнинг космик фазога парвоз қилиш соҳасидаги зўр ишлари СССРнинг учувчи-космонавти Совет Иттифоқи Ҳақрамони майор Ю. А. Гагариннинг 1961 йил 12 апрелдаги тарихий космик парвози билан яқунланди. Ю. А. Гагарин инсоният тарихида биринчи бўлиб космик фазога парвоз қилди, ер шарни атрофини айланиб чиқди ва мамлакатимизнинг олдиндан белгилаб қўйилган районида эсон-омон қўнди.

«Бу галаба, — деган эди Н. С. Хрушчев, — Ленин голларининг янги таънаси, марксизм-ленинизм таълимотининг тўғриллигини исботловчи янги далиллар. Совет Иттифоқи халқлари Октябрь социалистик революцияси яратиб берган шайрида эришган шонли натижаларининг ҳаммаси инсон ақл-заковатининг мана шу галабасига таваллудди ва ўзининг яқин келажакдаги соҳасида.

Совет Ҳарбий Ҳаво Кучлари Улут Ватан уруши йиллари қуруқликдан қўшинлар ва Ҳарбий Денгиз Флотини билан ҳамма бирга ҳаракат қилиб, Ватан учун қармоқна жанг қилдилар.

Халқимиз уч марта Совет Иттифоқи Ҳақрамонлари генерал-лейтенант А. И. Покиркин ва авиация генерал майори И. Н. Кожедуб сингари учувчиларининг шонли қарқамонликларини сўз унутмайди. А. И. Покиркин Улут Ватан уруши даврида шахсан ўзи фашистларнинг 59 самолётини уриб тугайди. И. Н. Кожедуб эса душманининг 63 самолётини ер билан яқсон қилди. Совет Иттифоқининг Ҳақрамони В. В. Талалихин ўқдорларини соф қилиб бўлгандан кейин душман самолётига тарақ қилган биринчи учувчидир. Шунга айтиш керакики, иккинчи жаҳон урушида гўрларчи учувчилардан биронтаси Ҳаво тарани қилишга ётқоқмаган. Совет Иттифоқи Ҳақрамони Н. Ф. Гастеллонинг самолёти душман танк колонналари устига бомба ташлаб тўриб шикастланди. У парашютада сақраса бўларди. Ленин Гастелло йилб турган самолётни душман танкларни ёнига қўйиш учун қўланиб турган жоғга урди ва ўз жонини қўрбон қилиб бўлса ҳам уларни тор-тор келтирди.

Учувчи М. П. Деянтова душман қўлига асир тўшиб қолган эди. У асирликда фашист самолётини қўлга тўширди ва бирга сўлган био группа ўртоқларини самолётга ту-

Авиация Маршали
Н. СКРИПКО.

шериб, совет территориясига олиб келди.

Ватанин ҳимоя қилиш учун бўлган жанглардаги жасурилик ва мардлик учун 2 мингдан зиёдроқ авиаторга Совет Иттифоқи Ҳақрамони уюви берилди. 200 мингдан ортиқ киши ордени ва медаллар билан мукофотланди.

Авиациянинг тарққий этиришдаги ютуқларимиз буюқдир. 1946 йилда СССР Ҳаво Флотини қунала реактив самолёт, биринчи марта қўрсатилган эди, эндиликда эса Ҳарбий Ҳаво Кучларимиз ва Граждан Ҳаво Флотини турли хилдаги гўт тақомиллаштирилган жуда кўп самолётларга эгадир.

Қўпгина самолётларимиз баланд, тез ва узоқ парвоз қилиши жиҳатидан жаҳонда энг юксак кўрсаткичларга эришди. Масалан, подполковник Г. К. Мосолов Ватанимизда ишлаган «Е-66» самолётида 1961 йилнинг апрелида 34200 метр баландликда учиб юксак парвоз қилиш жиҳатидан жаҳон рекорди қўйди. Бу америкалик учувчи Джо Джорданб учган рекорд юксаклигидан 2600 метр баланддир. «Е-66» самолётида соатига 2500 километрдан ортиқ тезликда училганлигини ҳам қайд қилиб ўтмоқ керак.

Совет трансконтинентал ланейри «ТУ-114» 170, пассажирли жаҳон Москвадан Хабаровскка ерга қўрсанган 8 соат 10 минутада учиб боради.

А. Н. Туполев, А. И. Микоян, А. Г. Ивченко, С. В. Ильюшин, О. К. Антонов, А. М. Люлька, С. К. Туманский, А. С. Яковлев, П. О. Сухой, М. И. Миль ва шунга ўхшаш кўпгина талантди конструкторлар бошлик коллективлар совет авиация техникасининг аjoyиб намуналарини яратиш билан шўхрат топдилар.

Мамлакатимиз авиация рекордларини сони жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринда туради. Бу совет авиацияси тараққиётининг, совет авиациясига хизмат қилаётган учувчилар-техниклар состави малакаси даражаси ва жанговар маънавий фаилатларининг объектив кўрсаткичидир. Агар 1954 йилда Халқаро Авиация Федерацияси (ФАИ) рўйхатга олган 217 жаҳон рекордидан фақат 56 таси СССР Иттифоқиники, 76 таси эса АҚШники бўлса, 1960 йилда Совет Иттифоқи 412 жаҳон рекордига эга бўлди. АҚШ эса 96 рекордга эга бўлди, ҳолос.



ТОШКЕНТ. Ўртоқ Н. А. Тихонов бошқариётган «ТУ-104» реактив қорабнинг экипажи Ўзбекистон граждани Хаво Флоты бошқармасида коммунистик меҳнат коллективини ҳисобланади. Илгор экипаж авиаторлар байрамни юқори ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан кутиб олади. СУРАТДА (таъдид ўнгга): иккинчи пилот В. Н. Иванов, қораб командир Н. А. Тихонов, штурман Л. И. Филатов, борт радиоти А. Х. Кудашев ва борт инженери Г. М. Смазнов.

В. Лейзерович фотоси. (ЎТАГ фотохроникаси).

Олий мактаб ходимлари Бутуниттифоқ кенгашининг СССРдаги олий ўқув юртлири профессорлари, ўқитувчилари, аспирантлари, студентлари, ишчилари ва хизматчиларига

МУРОЖАТИ

(Боши биринчи бетда)

Иқтисодий фанлар соҳасида илмий тадқиқотларни ривожлантиришда университетларнинг ва бошқа гуманитар олий ўқув юртлирининг ролини кўтариш керак. Марксизм-ленинизм классиклари асарларини чуқур ўрганиш ва социалистик ҳақиқат коммунистик қурилиш таърибларини умумлаштириш асосида тарих, фалсафа, экология, ҳуқуқ ва бошқа фанлар бўйича асосли илмий асарларни вужудга келтириш — университетлар ва гуманитар олий ўқув юртлири профессорлари ҳамда ўқитувчиларнинг бурчи.

Олий ўқув юртлирида иқтисодий фанлардан дарс бериш турмуш билан, коммунистик қурилиш практикаси билан маҳкам боғлаб олиб борилади. Студентларда революцион назарияни ўрганишга бўлган муҳаббатни ошириш зарур, шунга эришмоқ керакки, ҳар бир студент марксизм-ленинизмни чуқур билиб олсин ва ўзининг амалий фаолиятида ана шу буюк таълимоти ижодий тарзда қўллана олсин.

Бизнинг мамакатимизда педагогика институтлари шохобчалари кўп. Педагогика институтларининг назарияси — ҳар томонлама билимдон бўлган, мактабда ўқувчиларни берадиган фанларнинг муаммалар билан ва зарур амалий тайёргарликка эга бўлган ўқитувчилар тайёрлаб чиқаришни таъминлашдан иборат. Педагогика институтларини таъминлаб чиқувчилар меҳнатни севиши, билимларини ағаллаштириш ишларининг болаларнинг оғинга сингдиришлари, мактабда фан асосларини яхши билишдан ва коммунизм йўлларини руҳдан тарбиялашдан билимли кишиларни тайёрлашлари лозим.

Совет Иттифоқида совет кишиларининг соғлигини муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлаш тўғрисида кўп ғамхўрлик қилинмоқда. Медицина таълимининг ҳақиқати таъминлаштириб бориш зарур. Бўлажак врачлар медицина фанларининг энг янги ютуқларини билиш куралини олиши, физика, кимё ва биологияни чуқур билишлари, давлат-профлактаника ва санитария-гигиена муассасаларида яхши практикага эга бўлишлари керак.

Ижтимоий коммунистик негизда ўзгаришларни янги кишини тарбиялаш билан ҳаммабаси боғланган. Ана шу янги кишида руҳий бойлик, маънавий поклик ва жисмоний қамолот узвий суратда бирга қўшилишга бўлиши керак. Адабиёт ва санъатшунослик олий ўқув юртлирининг профессорлари ва ўқитувчилари коммунизм кураётган совет кишининг олижаноб образини чуқур очиб берадиган, юксак гоҳий филарлар, талантлив икром, зақонли оғинимиз билан совет кишининг тўққизилтириданган бадиий асарларини, спектакл, кинофильмларини, музика асарларини, суратларни яратишга қодир бўлган мутахассисларни тарбиялаб етиштиришлари лозим.

Бизнинг мамлакатимизда олий сиртки ва кечки таълим кенг ривожланган. Иш кунининг кискартirilganлиги, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитишга студентларга қўшимча енгилликлар беришлари билан мутахассислар тайёрлашнинг кенгайтириш ва яхшилашга ердан беради. Аммо олий ўқув юртлири, ҳалқ хўжалиги кенгайтириш, қорхона ва муассасаларнинг раҳбарлари, шунингдек жамоат таъминотлари олий сиртки ва кечки таълимга эътибор берганларидангина ахши натижаларга эришиш мумкин. Олий сиртки ва кечки таълимнинг муваффақияти сиртки ва кечки таълим системасида ўқишнинг сирткидан ўқувчи студентларнинг ишлаб чиқаришдаги иш билан нечоғли маҳкам мослаб олиб боришидан боғлиқдир.

Умумий техника факультетларини вужудга келтириш соҳасида ижодий таърибга бўлилади. Бу факультетлар таълимин студентларнинг иш жойида ва турар жойида энг кўп даражада яхшиланган. Ўқитувчиларнинг сирткидан ўқувчи студентларга систематик равишда ерданини таъминлаш этиш, ўқув ишларининг сирткини яхшилаш ижтисоди беради. Бу таърибани центроқ бўлиш зарур.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитишга студентларни дарсчилар, ўқув ва методика қўлланмалари билан таъминлашга алоҳида эътибор бериш керак. Сирткидан ўқувчи ҳар бир студент зарур ўқув ва методика адабиёти билан таъминланган бўлиши керак. Сирткидан ўқувчиларнинг ўқишга ердан бериш учун радио, кино, телевиденедан ва замонавий техниканинг бошқа воситаларидан фойдаланиш лозим.

Ўқув плаванида барча фанлар юзасидан ва ҳусусан янги техника ва иқтисодий фанлар юзасидан ронт сифатли янги дарсчилар вужудга келтириш — бизнинг бурчимиздир.

Маълумки, мутахассислар тайёрлаш сифати профессорлар олий ўқитувчилар олиб бораётган илмий ишнинг ҳолатига боғлиқдир. Олий ўқув юртлири назарий ва амалий жиҳатдан мактаб аҳамиятига эга бўлган илмий тадқиқот ишлари бажаришлари, фан ва техника кани ижодий тарзда ривожлантиришга оладиган иш илмий кадрларни тайёрлашлари керак. Олий ўқув юртлирида ишловчи ҳар бир олим ижтисоди аспирантлар бўлиши керак, юқори курсларда ўқувчи энг қобилиятли студентларни ва дигломчиларни илмий тадқиқот ишларида жалб этиш лозим. Кафедралар фан ва техниканинг муҳим проблемалари ишлаб чиқиладиган ва тадқиқот натижалари ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилинадиган ижодкор илмий коллективлар бўлиши лозим.

Олий ўқув юртлири ҳузурида муҳим илмий техника масалаларини ҳал этадиган тармоқли илмий лабораторияларнинг саноат қорхона томонидан таъминлаш этилиши бўйича бир қанча олий ўқув юртлири тўғрисида таърибдан ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва кенг ёйиш керак. Саноат ва илмий хўжалигининг топшириқига мувофиқ олий ўқув юртлири томонидан бажариладиган илмий ишлар ҳиссаи орти бориши керак.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети шу йилнинг июнь ойида «Илмий ва илмий педагогика кадрлари тайёрлаш яхшилан чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарор илмий тадқиқот ишларини кенгайтириш ва шу ишнинг сифатини яхшилаш ҳамда шу асосда олий ўқув юртлирида илмий педагогика кадрлари тайёрлашнинг қўллаш ва яхшилаш учун қатъа аҳамиятга эгадир. Бу қарорда фан докторларини тайёрлаш, аспирантларнинг ишнинг яхшилаш ва олий ўқув юртлири ўқитувчиларининг илмий малакасини ошириш юзасидан бир қанча муҳим таъбирлар бериладиган.

Совет олий мактабининг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, у олий билим беришга қодим, балки кишини коммунистик ахлоқнинг юксак принциплари руҳида, буркуа идеологиясига нисбатан муросасилик руҳида ҳам тарбиялайди.

Олий ўқув юртлирининг ходимлари студент ишларини гоҳий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш паравасини доим ошира боришлари керак. Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган ҳолатида даврда тарбия иш жуда қатъа аҳамиятга эгадир. «Биз — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — ҳозирги пайтда коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш ва янги кишини тарбиялашдан иборат тартиб янги тарихий вазифани ҳал этмоқдамиз. Аслини олганда, бу ягона бир процессдир. Агар биз совет кишининг ўқитиш ва тарбиялаш соҳасида кейинда қолар эканмиз, коммунизм қурилиши соҳасида ҳамма ишга муқаррар ҳалати берилган бўлади. Шу сабабли бўлажак мутахассисларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари олий ўқув юртлири раҳбарлари, профессор ва ўқитувчилари, партия, комсомол ва касса союз таъшиқчиларининг диққат марказида туриши лозим.

Профессор ва ўқитувчиларнинг ўзлари меҳнатга коммунистик муросабатда бўлиш мамуналарини

қўрсатишлари, коммунистик тузум ва марксизм-ленинизм идеологиянинг афзалликлари конкрет мисоллар билан очиб беришлари, коммунистик меҳнат ва мадания турмушининг ақоиб номуналарини пропаганда қилишлари, бизнинг Совет воқелигимизда ҳали ҳам учраб турадиган сиртатга бефарқ қараши, миллатчиликнинг айрим қўринишлари қарши, тузумимизга ёт бўлган сарқитлар ва ҳодисаларга қарши омонсиз кураш олиб боришлари лозим. Биз ҳар бир студент билан тарбия ишлари олий боришимиз керак.

Олий мактабни тўғри комплекташ унинг ишда муҳим аҳамиятга эгадир. Ҳозирги вақтда амалий иш стажига эга бўлган кўп ишлар олий ўқув юртлирига қармоқдалар. Саноат қорхоналари, совхоз ва колхозлар олий ўқув юртлирига студентлар қабул қилишга қатъий қарор қилган. Ўлар энг кўп тайёрларини бўлган ва ишлаб чиқаришда қўллаб-қувватлаш ишлари институтлари юбормоқдалар. Ишлаб турган ишларнинг олий ўқув юртлирига кириш учун ўз билимларини курс системаси орқали оширишларида бутун чоралар билан ердан бериш — бизнинг бурчимиздир.

Олий мактаб ўрта умумий таълим мактаби билан алоқани мустаҳкамлаш, ўқувчиларнинг умумий билим ва политехника билимларининг мустаҳкам асосларини ағаллаштириш учун ўрта умумий таълим мактабига ердан бериш керак.

Ҳалқ хўжалигида банд бўлган мутахассисларнинг малакасини ошириш соҳасидаги ишлар олий мактаб зиммасига юкланган. Бу мутахассислар учун олий ўқув юртлири ҳузурида курс шоҳобчаларини кўпроқ таъиниш этиш, фан ва техниканинг энг муҳим соҳалари юзасидан лекция чиклари, лаборатория практикалари таъиниш этиш зарур.

Кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида сиёсий ва илмий билимлар тарқатиш ишига қўшадиган ҳиссамиз ортиб бориши керак.

Олий мактаб ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши барча олий ўқув юртлирининг студентларини улуғ Лениннинг ўз қўлини меҳнат билан, электрлаштириш асосида саноат ва қишлоқ хўжалигини қайта қуриш йўлидаги кураш билан, ҳалқни маданиятни ва маърифатли қилиш йўлидаги кураш билан боғлаб олиб бориш ҳақидаги вазиятга амад қилишга қарайди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг кенгаш катнашчилигида, олий мактабларнинг барча ходимларига таърибни профессорларни ва ўқитувчиларни, аспирантларни, студентларни юқори малакали мутахассисларни коммунистик жамаиетини актив қурувчиларини тайёрлашда ишларининг муваффақияти яхшилан кўлга киритишга ишхўмланган. Биз олий мактабининг ишига юксак баҳо бериладигани билан астойдил хурсандмиз ва бу билан фахрланамиз. Олий ўқув юртлирининг ходимлари сундан буюн ҳам ўз халқига ва Совет Ватанига садоқат билан ҳизмат қилдилари, юқори малакали мутахассисларни тарбиялаб етиштирилди, илм-фанни меҳнаткашлар оммаси орасига едилар.

Олий мактаб ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши қатъий ишонч билдириб айтдики, олий ўқув юртлирининг профессорлари, ўқитувчилари, аспирантлари, студентлари, ишчилари ва хизматчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съездин — коммунизм қурувчилар съездин олий мактабининг турмуш билан алоқани тобора кўпроқ мустаҳкамлаш асосида ўқини. Гоҳий тарбия ва илмий тадқиқот ишлари сирткини яхшилаш билан кутиб олади.

Яхасия қурадли Совет Ватанимиз!

Совет халқини коммунизм галабаси сари олға бошлаб бораётган жоножон Коммунистик партияга шов-шарафлар!

АСАД—ЭКИНИНГНН ЯСАТ

МАШИНА ТЕРИМИНИ
ЎЙЛАШМАПТИ

Бўз районидagi «Ленинчи» колхозида бутур пахтачиликни меҳанизациялаш соҳасида олднинг йиллари қараганда қатъа ютуқларга эришилди. Комплекс механизацияни жорий этиш натижасида меҳнат унумдорлиги ошди. Колхоз пахтакорлари етти йилдининг учинчи йилида 800 гектар майдонга чигит энди, 2000 тонна пахта ҳосили етиштириш учун курашаётдилар. Бу йил 250 гектар ердан 300 тоннадан кўпроқ пахта машиналарда териб олинди.

Махшур меҳанизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова Ўзбекистон пахтакорларини мўл ҳосил учун курашнинг янада қийинишга, пахта териш машиналарини мавсумга бекум-қуст тайёрлаб қўйишга, пахтаси машина билан териладиган участкаларини алоҳида парвариш қилишга қайтди.

Бунинг учун пахтаси машина билан териб олинганда карталарни эрта қўқмадан белгилаб, чигит экинни ҳам, гўза парварини ҳам машина теримига мослаб ўтказиш керак эди. Аммо «Ленинчи» колхозида пахтаси машина билан териладиган карталар олдидан белгилаб қийилмаган. Бригада болчилари қанча ерининг пахтаси машинада терилишидан бехабарлар.

Ҳосилини машинада териш учун ажратилган пайкаларда ҳам гўзалар бошқа участкадаги гўзалардан сира фарқ қилмайдди. Яна ҳам сифатсиз қийилган. Ҳар бир уйда 6-8 тадан гўза қолдирилган карталар ҳам бор.

Машина теримига ажратилган карталар икки томонлама парварини қилинмапти. Бундай аҳволни колхознинг Абдусамал Убайдуллаев, Иброҳимжон Абдулқўриқов, Маматамин Сидиқов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида учрашмиш мумкин. Бу бригадаларда гўзани озиклантириш, суғориш ва култивация қилиш ишлари машина теримига мослаб ўтказилмапти. Уларда кўп ўсимлик қолдирилганлиги оқибатида гўзалар нимжон бўлиб ўсмакда.

Колхозда пахта териш машиналарини ремонт қилишга ҳам соғувқонлик билан қарамолмакда. Маввуд 6 та пахта териш машинасида 4 таси «Узсельхозтехника»нинг район бўлимида ремонт қилиниши керак эди. Шундан энди 3 таси ремонтга келтирилган. Бирок, қолганлари ҳар жойларда қаровсиз қолди ёғишди. Қаровсизлик ва эгасизлик оқибатида машинанинг айрим қисмлари йўқотилган. Қўқилиш қисмлари эса занглаб ишдан чиқиб қолган. Колхоз инженери Аъзамжон Азимов, ерданчи меҳаник Холмат Умурзоков ва Бозорбой Мароиков ўртоқлар техника ремонтига эътиборсизлик билан қарамолмакда.

О. АБДУРАҲМОНОВ,
Х. МАМАТАЛИЕВ.

ОТАЛИКДАГИ КОЛХОЗГА

Мангит пахта тозалаш ёр заводи коллективни гўза парварини кучайтириб юборилган шу долзарб кулларида «Коммунизм» колхозини пахтакорларига яқиндан ердан бераётди. Завод ишчилари — Раҳим Аҳмедов, Саодат Қоробоев, Ойжон Ванова, Нибжон Хўжаиезова ва бошқалар колхознинг 9-сиргасида далаларида ишлаб қуялик нормаларини 1,5-2 ҳиссадан бажаришга эришмоқдалар. Улар 60 гектардан ортиқ майдондаги гўзани ёввойи ўтлардан тозалаш ва хашаротларга қарши курашда бошқаларга ўрнак бўлидлар.

И. МАДАЗИН.

ҲАР ТУП ГЎЗАДА МЎЛ ҲОСИЛ ТЎПЛАЙЛИК

(МУХБИРЛАР ХАТИДАН)

«Асад—экиннингн ясат» дейди деҳқонларимиз. Бу гапининг маъноси қатъа. Ҳозирги пайтда ҳосилини тақдир қил бўлади. Илгор пахтакорлар экинни ўғитган, сундан ва парваринида оқсатмай мўл ҳосил тўпланишга эришмоқдалар.

Оқдарё районидagi Сталин номи Мақсулов бошчилиги қилаётган бригадасида 203 гектар ердаги гўза яхши ҳосил тўпланмоқда. Бу бригадининг гўзаларида ҳозирнинг бундай 4-5 тадан кўсак пайдо бўлди. Бригада аъзолари, меҳанизаторлар гўза ва шоаларни қўйлаб, кўсакка айлантириш, қўшанининг салмоқли бўлишини таъминлаш учун гўза парварини намунави ўтказишмоқда.

«Агроном бошлиқ Бригада аъзолари, — деб ёзди Раҳман Худойбердиев, июль ойида ҳар туп гўзада 8-10 тадан бўлиқ кўсак бўлишини таъминлаш учун самарали ишлаймиз».

Республикада гўза парварини агротехника қондаларига мувофиқ сифатли ўтказиб, баракли ҳосил етиштириётган бригадалар, колхоз ва совхозлар кўп. Марҳамат районидagi «Қизил Ўзбекистон», Оқушбобоев районидagi Оқушбобоев номи, Янгйўғроқ районидagi Сталин номи, Янгйўғроқ районидagi Хрушчев номи колхозлари иш анда шундай таъкил этилганлиги тўғрисида Г. Абдулҳамидов, А. Тўхтасинов, О. Мўминжон, И. Доншоев ўртоқлар хабар қилдилар.

Меҳанизаторлар шу кулларида гўзани парварини қилишда янада самарали ишлаймоқдалар. Ҳаётраси районидagi Ленин номи колхоз меҳаник Ойман Қутлимуродов 6-йилда айрим бригадаларда, 3-йилда экин ерлардаги гўза парварини талаба жаваб беришга қайта аниқлаб ёзди. «Жума Рустамов бошлиқ Бригада» дейилди бу хабарда, 175 гектар пахта майдон бор. Шунинг анча қисмида гўза ўт орасида қолди кетган. Умуман бўлимида ишчиларга ғамхўрлик қилинмапти. Уларнинг унумли ишлари учун шараф яратилмаган. Гўза парваринининг сустиги сабабини ҳам худди шундай».

Бирок, ҳамма жойда ҳам иш қўйилган эмас. Масалан, Ёйроқ районидagi «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг Энгельс номи бўлимида гўзани вақтида қондириб суғоришга етарли эътибор берилмапти. Умарали Давронов, Эрмат Шерматов бошлиқ икки бригадаларда суғориш етарли бўлишга қарамай, ҳар кун 2-3 гектар ердаги гўза суғоришмоқда. Бирок, сув исроф қилиниб, экин суғаб бостириб юборилмоқда.

Совхознинг Ақромбой Маматқулов, Юнусали Тўхтабоев, Тўйчибек Деҳқонов бошлиқ бригадаларида 90 гектар ердаги гўза бегона ўтга бостириб юборилган, 72 гектар майдондаги гўза суғоришдан сунг кечикиб култивация қилингандан, экинга қатъа зарар етказилган.

М. Ғоиев, Э. Муллаев ўртоқларнинг ёзишича, совхознинг бўлимида 400 гектарга яқин ердаги гўза қанзугача шоғалмаган. Совхоз дирекцияси бу ачинарли аҳволга қотима бериш учун шонлилик чора қўрмалпти.

Ўртоқ Р. Юнусов Тошкент об-

ластидagi «Пискей» совхозининг 6-бўлимида айрим бригадаларда гўза парварини талаба жаваб беришга қайта аниқлаб ёзди. «Жума Рустамов бошлиқ Бригада» дейилди бу хабарда, 175 гектар пахта майдон бор. Шунинг анча қисмида гўза ўт орасида қолди кетган. Умуман бўлимида ишчиларга ғамхўрлик қилинмапти. Уларнинг унумли ишлари учун шараф яратилмаган. Гўза парваринининг сустиги сабабини ҳам худди шундай».

Косоний районидagi Карл Маркс номи мактаб ўқитувчиси Ислам Чўлпоновнинг ёзишича паравасида, «Ленин йўли» колхозининг И. Давронов, Н. Сагоров, М. Аҳмедов бошлиқ бригадаларида яғналлш ҳали ҳам тугалланмаган. Нарзулла Сатторов бошлиқ бригадаларда 35 гектар ердаги гўза бегона ўт орасида ривожлана олмай турибди. Бригадир аса далада қамданкам бўлади. Бундай аҳволда қандай қилиб мўл ҳосил етиштириш мумкин?

«Ғанибод» совхозини бу йил 9-йил тоина пахта етиштириш бўлимида 400 гектарга яқин ердаги гўза қанзугача шоғалмаган. Совхоз дирекцияси бу ачинарли аҳволга қотима бериш учун шонлилик чора қўрмалпти.

Ўртоқ Р. Юнусов Тошкент об-

ластидagi «Пискей» совхозининг 6-бўлимида айрим бригадаларда гўза парварини талаба жаваб беришга қайта аниқлаб ёзди. «Жума Рустамов бошлиқ Бригада» дейилди бу хабарда, 175 гектар пахта майдон бор. Шунинг анча қисмида гўза ўт орасида қолди кетган. Умуман бўлимида ишчиларга ғамхўрлик қилинмапти. Уларнинг унумли ишлари учун шараф яратилмаган. Гўза парваринининг сустиги сабабини ҳам худди шундай».

Косоний районидagi Карл Маркс номи мактаб ўқитувчиси Ислам Чўлпоновнинг ёзишича паравасида, «Ленин йўли» колхозининг И. Давронов, Н. Сагоров, М. Аҳмедов бошлиқ бригадаларида яғналлш ҳали ҳам тугалланмаган. Нарзулла Сатторов бошлиқ бригадаларда 35 гектар ердаги гўза бегона ўт орасида ривожлана олмай турибди. Бригадир аса далада қамданкам бўлади. Бундай аҳволда қандай қилиб мўл ҳосил етиштириш мумкин?

«Ғанибод» совхозини бу йил 9-йил тоина пахта етиштириш бўлимида 400 гектарга яқин ердаги гўза қанзугача шоғалмаган. Совхоз дирекцияси бу ачинарли аҳволга қотима бериш учун шонлилик чора қўрмалпти.

Ўртоқ Р. Юнусов Тошкент об-

ТУРСУНОЙ ОХУНОВА ВА
ШАРОФАТ БАРАКАЕВА
ЧАҚИРНИГА ЖАВОБАН

БЎЛИК ГЎЗАЛАР

Марғилон район Советининг депутат Мариянон Бобоева бошчилик қилаётган бригада аъзолари бу йил 82 гектар ерининг гўза гектаридан 36 центнердан ҳосил қўтаришга қарор қилганлар.

Бригадада Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Турсуной Охунова ва Шарофат Баракаевларнинг таърибларига жавобан мўл ҳосил етиштириш йўлида муҳим тадбирлар амалга оширилди. Бундан ташқари, 3-5 тадан гўза ва 2-3 тадан кўсак саниш мумкин.

Бу йил ҳамма майдонда гўза қатор ораларини механизация воситаси билан кетмонсиз ишламоқдамиз. Қузда эса, 40 гектар ердаги ҳосилини машинада яғналлш олиамиз. Бунинг учун ана шу майдонлардаги гўзани алоҳида парварини қилимоқдамиз, — дейди «Победа» колхозининг бригадалар бошлиғи ўртоқ Бобоева. — Шу асосда ҳар бир центнер пахтанинг танархнин 8 сумга туширамиз.

Т. МАХМУДОВ.

КЎСАКЛАР КЎПАЙМОҚДА

Пахтазорга яқинлаштириш билан кўрсаткич тахтага қўйиниш тўғрисида. Унга қайси бригада ери эканлиги, неча гектарлиги, бу пайкал бирикити қўйилган суғичлар ва меҳанизаторларнинг номи кўрсатилган.

Ўрта Чирчиқ районидagi Куйбисев номи колхозда суғичлар ва меҳанизаторларнинг маъсулияти оширилди. Ҳар гектар ерда неча туп гўза борлиги аниқланган уларга бирикити қўйилган. Бу тадбир яхши натижа бермоқда.

Масалан, Парда Раҳмонов бошлиқ бригадининг гўза гектар ерида 90 минг туп гўза бор. Меҳанизатор Абдуқўлиқ Алиев ва Тўхтаёқубов гўза тулларини тарим қўйишга гўза сақлаб қолдиш ва мўл ҳосил етиштириш учун иш суғабата ҳам, сифатига ҳам эътибор беришляпти.

Бригада ерлари нотиқча Шўғич қарамай, ҳар қирч ерининг яхши мамладини таъминлашмоқда. Суғичлар гўзани яқинлаштириб суғоришляпти. Ишоб жойларта тулроқнинг ювилад кетишига йўл қўйилмапти.

Яхши парварини туфайли гўзалар қийғос тўллаб, қўсакламоқда. Ҳозир ҳар тупда 3-4 та ёнғоқдек кўсак бор. Пахтаиш эртаги. — дейди бригадир ўртоқ Раҳмонов, гектаридан 28 центнердан пахта топишоб, мажбурийиятини партия XXII съезди очилдиган кунгача бажарамиз.

А. АЗЗОРОВ.

ЎЗИНГ Ўргандинг, Ўргонинг ва ҳам ўргат! — Қораканликовнинг АССР Беруний районидagi «Прада» колхозида ана шундай дейишди ва шунга амад қилишди. СУРАТДА: 3-бригадининг баш суғичси Матназар АБДАЛОВ (ўнгга) гўзани суғоришдаги ўз таърибларини суғич Кенжабой ХУДОЙБЕРГАНОВАга ўргатмоқда. Ўртоқ Абдалов ҳар кун 0,95-1,25 гектар ердаги гўзани қондириб суғораётди.

Н. Довқороев фотоси. (ЎТАГ фотохроникаси).



Н. Довқороев фотоси. (ЎТАГ фотохроникаси).

Адабиёт ва санъат САҲИФАСИ

Намолот йўлида

Яқинда Бухоро Ўзбек музыкали драма ва комедия театри ижодий коллективи Тошкентда бир пачта спектакль кўрсатди. Улар пойтахт томошабинлари сўновидан муваффақиятли ўтганлигини алоҳида қайд этди.

Шунинг айтиш керакки, Бухоро театри Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Министрлар Советининг «Республика театралари ишлари яхшилаш тўғрисида» деб чиқарган қарорига амал қилиб, бирмунча ютуқларга эришганини кўрсатди. Театр рақс, хор артистларининг, созандалар сонининг ортиси натижасида аниқ муваффақиятларга эришган. Музыкали драма ва комедия учун зарур компонентлар — рақс, хор ва оркестр номерлари пухта ижро этилган бўлди.

Шу билан бирга музыкали драма ва комедия жанрининг муҳим масалаларини ҳал этишга ҳалақат бераётган камчиликлар ҳам йўқ эмас. Улар драматик сахналарнинг воқеа ва рақс номерлари билан узвий боғлаб олиб боришдаги етишмовчиликлардир. Бу масалани тўғри ҳал қилиш — воқеаларни сахнада жолиди, ҳаётини ифода этиш демакдир. Театр Х. Ғуломнинг «Фарғона ҳикояси» пьесасини сахнага қўйганда бу масалани аниқ муваффақиятли ҳал этган. Ҳозирги кундаги энг зарур, муҳим ҳаётини масалалар ҳақида ҳикоя қилувчи пьеса анча чоҳирлик билан талқин этилган. Айниқса, комик эпизодлари муваффақиятли чиққан. Каттақўяев (Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист А. Қодиров), Дилдор тоғи (Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Файзиев), Муродхон (Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Ж. Сатторов) ролларини ижро этган артистлар асардаги образларнинг кифасини ёрқин ифода қилганлар. Бу персонажларнинг сахнадаги ҳар бир ҳаракати ягона бир мақсадга — спектакль ҳолини очиб беришга хизмат қилади. Томошабинларни сунъий усуллар билан кўлдиритишга ҳаракат қилинмайди. Шу билан бирга комедия конуноқларига тўла ийиб харакат қилиш ижрочиларга чинкам комик жанрни юзага чиқаришга ва характерларнинг тўла очилишига ёрдам беради.

Аммо бу спектаклда ҳам баъзан бир ижодий етишмовчиликлар мавжуд. Бош ролларни ижро этувчи артистлар — Абдулҳамид ва Ғ. Эргашевларнинг ёқимли овози бор. Улар дуо ва «ризалар» маҳорат билан ёқимли ижро этишди. Ҳаракатлари ҳам содда ва табиий. Лекин улар образнинг аниқ кифасини етарли очиб беролмайдилар. Сўздан ашуллаш «тигда» қисқасида сунъийлик сезилди. Баъзан ашуллари «эти» қилинган ҳаракатга мос бўлиб тушмайди. Буларнинг ҳаммаси спектаклнинг яхшиланишига, унинг ҳолини ва эмоционал таъсирига салбий таъсир қилади. Шунинг айтиш керакки, бу етишмовчилик театр кўрсатган, бунда спектаклларда ҳам учрайди.

Театрнинг ижодий коллективи орасида драматик ролларни маҳорат билан ижро этадиган аjoyиб артистлар — республика халқ артисти Н. Неъматова, юқорида айтганимиз Р. Эргашев, П. Пўлдошев, Х. Қосимова, Н. Юсупов ва бошқа кўпгина ўртоқлар бор. Бирок театр репертуарининг камбағаллиги бу талантли артистларнинг қобилиятларидан тўла фойдаланиш имкониятини бериб қўймайди.

Театрнинг гастролга олиб кетган спектаклларидан иккинчиси — «Фарғона ҳикояси» ва С. Ғани асари «Тўй» ҳозирги замон темасида ёзилган. Асосий ўринни эса «Алломиш», «Ошиқ Ғариб» каби спектакллар эгаллайди. Бу шунинг кўрсатдики, театр ўз репертуарини жиддий равишда қайта қўриб чиқиши, ҳозирги замон темасидаги спектакллар билан бойитиши керак. Зотан юксак ҳоли, баъдий пухта замонавий асар театр муваффақиятларини янада кўпайтиради, артистларнинг социалистик реализм принципларини пухтароқ ўрганишига ёрдам беради.

Театрнинг раҳбарлари ва бутун ижодий коллективи бу масалаларни ҳал қилишга қодир ва ҳал этади.

Социалистик кишлоқ ҳўжалигини ва саноатимизнинг илгор кишилари — порлоқ машъалларимизнинг муҳаммад образини театрларимиз сахнасида тез-тез қўриб турайлик.

Олим Хўжаев,
СССР халқ артисти.

Қардош санъаткорлар ижросида

Тошкентда меҳмон бўлиб келган Татаристон АССР драма театри артистлари ишонлиг билимчи беш киши мобайнида 4 та гастроль спектакли кўрсатдилар. Қардош татар артистларининг «Қиз қизилар», «Оқ қиз»

қалити, «Биринчи муҳаббат» ва «Қиз шайх» номи билан гастроль спектакллари Оқриг Офисларга қўйилиши ёрлик эстрада театри сахнасида намойиш қилинди.

Она юрт

Сенда кўз очдим, бахт
Бўлди ҳамданми,
Меҳнат сари ҳар вақт
Шаҳдам қадимин,
Порлоқ кўйинида
Тобланди бу тан,
Шу қир, шу тепалар...
Қаддон макан.

Қалбга илҳом берса,
Яшил, кенг майса.
Сенда финларим
Усиб-улгайса!
Жонимден севаман,
Дала, қир, боғинг...
Гавхарлардан эъло,
Жондош тулпаринг.

Содиқ посбонингман,
Эй, улут Ватан!
Тулпаринг ўпаман,
Чунинг азизсан.
Кўз очиб кўрганим,
Юртим, лизисам!
Нижомдон ПАРДА,
Сурхондарё области,
Денов райони.

ЎЗБЕКИСТОНЛИК

рассом Г. Чиганов Братский ГЭСи курилишида бўлиб қатор этюд ва расмлар чизди. Рассом ҳозирги кунда тўплаган материаллари асосида бошлаган ишларини тугатди олдида турибди. Биз Г. Чигановнинг «Братский ГЭСи курилишида» деган асарини босдик.



Ўзбекистон халқ рассоми Р. Аҳмедов янги асари устида ишламоқда.



ЕШ ОНА.

Аҳмедов чизган расм.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

КОММУНИСТ

Коммунист у ленинча ғоядан оғишмовчи,
Курашларда чиниққан, ер узра янги одам.
Керан бўлса Ватанга ҳаётин бағишловчи,
У минг йиллар орзуси, ҳавас қилади олам.
Коммунист—баҳодирлик, олижаноблик демак,
Пўлат иродасини ҳеч кимса буюлмаган.
Қамоқларда фашистлар жисмин қилиб минг бўлак,
Уларим, деганида бош кўтарган, ўлмаган!
Пойдоз солинган йўл олиб бормас узоқча,
Меҳнат-кураш йўли-ла коммунист топар намол.
У меҳнатда авангард, у асл фарзанд халқча,
Ўзини ўйловчилар—ўтиб кетгучи шамол...
Шуҳратпарастлар билан нелишолмас ҳеч қачон,
Алдовчилар бу халқнинг улуг ишида бедир.
Илдизи жуда чуқур—халқ билан у жонанжон,
Юрт тинчлини бузувчи душманга бебадир.
Коммунист у ленинча ғоядан оғишмовчи,
Курашларда чиниққан, ер узра янги одам.

СҲНАСЛИК

(Ватан ҳақида)

Бир лаҳза кўз юмсам, кўларимдан кетмай нур,
Ҳамма вақт бу беиёни юртимни кўриб турсам.
Ҳамма вақт дўстларимни, элимни кўрай мағрур!
Ҳамма вақт бу элимнинг фақат шодлигин кўрсам!
Элим зўр,—жанубдан то олис нутбга етган...
Кўрсинса ватандошлар—таниш ва нотанишлар.
Кўз юмиш ҳам бор... Лекин кўзим билмас сўнишлар—
Дўстларим кўзларимга бокорман бу ҳаётга.

ФАРЗАНД ҚУЛГИСИ

Уқ тешган шимелни-о деҳқон бобо чоригин
Йўнотмасдан асраймиз, йўнотмасдан у зинҳор!
Саодатли дамларда у кунлар ҳам элсансин,
Курашиб, бу кунларга етолмаганлар ҳам бор...
Баъзан яхлит пул тушар—ҳалол меҳнатимиздир,
Пулга маҳлиб бўлмай, кўрайлик кенг дибрини.
Бир боғча оталигин олиш ҳам қарзимиздир,
Фарзанд наҳ-наҳасидан ширинроқ нарсаси борми!

ҚОРАҚҮЛ ҚҶЗИЧОҚ

Мен қоракўл қўзичон, Томдида туғилганман.
Жабай ота Балимонов тенгис кўри берди менга.
Мўйим кумуш, баъзан мунчоқ... нўшда йўрилганман,
Ҳаётим—ғўзаллиқни бағишладим Инсонга.
Кўш эмиг мўйларим совуқ еллардан кўрмас,
Мен Инсонни сарлайман азб — киш қиличидан.
Ишлаган кишиларга изгирин йўлиқолмас—
Бир кўш ҳарорат бор ҳар мўйимнинг ичиде.

УШАЛГАН ОРЗУ

О ЧЕРК

Оқшом, Сукунатга чўмган кўчаларда одам сийрак, Яланғочларнинг қолган дарахт шоҳлари устига қўнган қорни кўтаришдан эрингандек аста силкинади.

Сафия кўнанинг четидан борар экан, ўз дарвозаси ёнига келиб қолганини ҳам сезмади. Аста йўлга кириб, ўз хонасига ўтди. Телогрейканини ечиб, стулга ўтирар экан деворда осилган турган суратга тикилиб қолди. Саид ака кишининг қора кўчаларига тикилиб турарди.

Сафия суратга яқинроқ келди. Назарида отаси хомш қараб тургандек эди. Сафия суратга тикилганича ҳзқ тўриб қолди. Отасининг меҳрибон товуши, эвоқалашлари қўлоғи остида янграб кетгандек бўлди. Ҳаёл Сафияни ўша тоғли кўчалар сари етаклади...

Дам олиш кунларидан бирида Сафия отаси билан шаҳар чеккасида дам олиш учун чиқинди. Улар темир йўл ёқалаб бошишар экан, эвоқалар паровоз гувоғи эшитилди. Тез орада рельслар везилди пўлат қарови оға бошлади. Паровознинг деразасидан бошини чиқариб кетаётган, машинистнинг қўнғонча тўлган чехраси ҳам гулдираб ўтаётган вагонлар ҳам ёш қизга алланечук қувонч бағишладди.

— Дадз, — деди Сафия поезд ўтиб кетгач, — мен ҳам паровоз хайласам бўлаямми?

Саид ака тўққиз ёшли қизчасининг бу саволдан ҳайратлангандек унинг кўзларига тикилди. Қизчагининг кўчаларида ҳавас учқунлари барқ увар эди. Саид ака қизининг сочини силар экан, майин товуш билан деди:

— Ғайрат қилсанг, паровозинигина эмас, аэропланини ҳам қайдай олсан, ғайрат қил, қизим. Яхши ўки!

— Шу-шу Сафия машинист бўлишга аҳд қилди. У бўш вақтларида темир йўл чеккасида бориб соатлаб ўтирар экан қалбнинг орзуси пўлат қаровонларга эргашиб узоқ-узоқларга кетар эди.

Сафия ўрта мактабда яхши ўқиди. «Қизил тўн» фабрикасида ҳалол меҳнат қилиб, кўпчиликлари танилган Саид ака кишининг ўқимлиги, ўқувли бўлиб Ҳасефганидан беҳад қувонарди. Аммо ота кишининг тепловоз қанотида кўра олмасди. Сафия 10 ёшга тўлар-тўлмас отасидан айрилди. Сафия аўтоналаридан қолшимай ўқиниш давом эттирди. Ҳеч нарсасдан Ҳасефмай, билим олди. Лекин бошланган ўруш тинч ҳаётни янздан чиқариб юборди. Сафия Ватан ҳикоясига оғланган йигитларнинг ўрнида турди кўн-тўн меҳнат қилганлар кеска илтиҳ-деҳқонларнинг, хотин-кўчаларнинг илтиҳ томошаси бўлиб қўзғатилди. Ёшга эл кўрмасди. У «Ўзбекселиман» заводиди ишлай бошлади. Аммо қизини давом эттириш имконияти йўқ эди...

Маю, ҳозир ҳам Сафия отасининг суратига тикилиб турар экан ўқиниш давом эттира олмагани учун «бобдорек» орға кўз тикди.

— Пўк, — деди бир одам сўнг бошини кўтариб, — мен албатта машинист бўламан!

Қиз отасини ишонтирмоқчи бўлгандек, ўз сўзини яна бир бор таскирлади. Сўнгга девара ёнига келиб, эвоқ-эвоқларда тикилди. Киш оқшом Ҳасефганин бутун юзасини кўз-кўзга этишга жазм қилгандек сукунатга раққ бўлганди. Бу 1944 йил кишининг оқшоми эди...

Орадан 16 йил ўтди. Яна киш келди. Қорининг сўнгги қолдиқларига ҳаёти битган баҳор еллари-нинг илтиҳ нафасидан жонланган чечаклар боп кўтарди.

Баҳор тоғининг илтиҳ еллари илтиҳ одам отиб бораётган қўлмадан келган аёлнинг майин соҳаларини аста силлади. Бу Сафия эди. Сафия Тошкент тепловоз депосининг катта дарвозасига яқинлашганида кишининг майин овозини эшитиб тўхтади.

Сафия ўғирлиб қараб, Вера опани кўрди.

Вера Павловани депода танимайдиган киши кам. Транспорда 20 йил ишлаган, номи дево Хўрмат тахтасига ёзилган кеска машинист Вера опа Сафияга устозлигана эмас, ғамхўр раҳбар ҳам бўлиб қолган эди.

— Яхши дам олдингми, Сафия?

Вера опанинг товушидаги меҳнатчилик, ғамхўрлик Сафияга овалиш меҳрини асладди.

— Яхши, Вера опа! Лекин бир оз ҳаяжонланганман, — деди Сафия қизариқиб.

— Ҳечикиси йўқ, Сафия. Имтиҳонлардан яхши ўтдинг. Бу ёғи унчалик қийин эмас...

Ҳа. Сафия имтиҳонлардан муваффақиятли ўтиб, машинист ёрдамчиси хукунини олган. У бутун биринчи марта тепловоз қанотида минди!

Сафия запис йўлда турган «ТМ-3» тепловозининг зинасига оёқ кўйар экан, қалби тўқиллаб кетди. Чегоқанда турган устозлари — Вера Павлова ва Пётр Фларенко қараб қўйди-да илтиҳ билан тепловоз кабинасига чиқди.

— Кетдикми, сингилм? — деди машинист Сулаймон Зайнитдинов Сафияга қараб жиммайиб.

— Кетдик! — ғамхўр қилди Сафия.

Машинист реверсин бурлади. Тепловоз бир силкинда-да, аста юриб кетди. Локомотив асосий йўлга чиқиб борар экан, Сафия деразадан бошини чиқариб, ташқарга қаради.

Вера опа билан Пётр Парфирович Сафияга табассум билан тикилиб, оқ йўл талаб қўз силкинтирар эди.

Локомотив асосий йўлга чиқиб кетди. Сафия тепловозни эмас, самолётни бошқариб кетаётгандек бўлар, отасининг «Ғайрат

қилсанг, паровозинигина эмас, аэропланини ҳам бошқара олсан» деган сўзлари қўлоғи остида янграб эди...

Шу кунни Сафия уйга қандай қилиб келгани, нафай қилиб ўз хонасига ўтиб, даласининг суратига тикилиб қолганини ўзи ҳам сезмади.

Сафия отасининг суратига тикилганича яна ҳаётга ботиб қолди. Ҳаёт дафтаридаги ўтмиш саҳифалари яна арақланди... Ўруш тугатгач, Сафия кечки мактабда ўқиниш давом эттирди. 1954 йили илгор тоқарб Коммунистлар партияси Сафияга қабул қилди. 1956 йили кечки мактабни тугатиб, транспорт институтининг сиртки бўлимига ўқинишга кирди. У тепловоз ва тепловоз ҳўжалиги факультетининг 3-курсини тугатгач, Тошкент тепловоз депосига келди. Дастлаб катта даврий ремонт пехида қранччи бўлиб ишлади. Вера Павлова, Пётр Фларенко каби кеска машинистлар Сафиянинг опасини бўёбга чиқариш учун ёрдамчиларини аямасди. Ниҳоят бугун, Сафия катта синаовдан ўтиб, тепловоз қанотида ўтирди...

Сафия отасининг суратига тикилиб тураб экан, назарида отаси ҳам қувониб кетгандек, кишини табириқлагандек бўлди.

Орадан етган Сафия Саидовани шу кунларда Тошкент тепловоз депосининг коллективи ҳам таъ, сергайрат аёл синаовда танилди. Коммунист меҳнат коллективи номини олтиш учун курашлаган машинист-инструктор Н. А. Матвеевни бошлик локомотив колоннасининг илгор машинист ёрдамчиси Сафия Саидова КПСС XXII съезиди шахсий совғага таъйёрланди. Москваликлар ташаббусига қўшилган лоқин съезд очилганидан кунга қалар коммунист меҳнат зарбодори номи олиш учун курашаётди.

Ўткир ҲОШИМОВ,

Этибор ОХУНОВА.

МОҲИР РАССОМ

Яқинда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Раҳим Аҳмедовга республика халқ рассоми деган шарафли унвон берилди.

Раҳим Аҳмедов ёш, Ўзбекистон рассомларининг иккинчи бўғинига мансуб рассом. Лекин унинг ижоди ранг-баранг, излаб юксалаётган ижод.

Коммунизм курилишида актив иштирок этаётган етти йиллик азаматлари — бинкорлар, қолҳозчилар, завод илчилари ҳаётини расмлар яратган ва яратган асарларининг асосий мавзусини ташкил қилади. Ақойиб замондошларимизнинг жонли образларини тасвирлаган Раҳим Аҳмедовнинг «Эвено боғлиги», «Топтемирор портрети», «Бригадир», «Еш чўпон», «Кенас қолҳози портрети», «Она ҳаёли», «Меҳнаткор» каби асарлари Бутунитифоқ ҳамда Халқаро кўргазмаларда яхши баҳо олди.

Р. Аҳмедовнинг «У далада ҳам солдатдир» асари тема ва ғояси билан алоҳида диққатга сазовордир: уруш даҳшатлари тугади, жангга мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатган солдат қадрдон қишлоғига қайтди. Ёнди у дала илчиларида коммунизм курилишига муносиб ҳисса қўшаётган тинчлик солдатидир. Ғўзал ёш оқшомларининг бирида тракторчи солдат ўзи қайдаган ер чеккасида мағрур турибди. Унинг ағнида жангларда қамроқ бўлган гимнастеркаси, Чехрасида Ватанга, халқга муҳаббат, ўз ишидан мамнулиги янғиланади. Р. Аҳмедов бирор қаҳрамоннинг портретини яратар экан, унинг дувсини ору ва илтиҳларини биринчи планга қўйиб иш бошлайди. У кишиларимизнинг бой маънавий кифасини расмда ақс эттириш учун тинимсиз меҳнат қилади.

Шу кунларда рассомнинг устахонасига борсангиз, уни замонавий темадаги «Хирмонда» номи йирик полотно устида ишлайётганини кўрасиз. Бунда қолҳозчиларнинг хирмондаги қайноқ ҳаёти, дам олиш тасвирланаётди. Бу, рассомнинг КПСС XXII съезиди совғасидир.

М. В. МЮНЦ.

Илк ҳаёда

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти «Шоирнинг биринчи китоби» сериясидаги биринчи китоблар қаторида Гулчехра Ҳўраеванинг «Бахтим борки...» тўпламини ҳам нашр этди.

Гулчехра ўз тўпламини ҳақли равишда «Бахтим борки...» деб атади. Октябрь тоғи отмасдан олдинги аўлм ва ҳўрликлар ҳўрмон бўлган, хотин-қизларга ҳар нақда изтироб, аламлар қанг солган машъум замонда қизлар шундай далолатлариди? Йўқ, мутлоқ йўқ! Қадим Осей тунда юлдуздек чакнаган машъум шоирмиз Увайсий юрак қайгуларини шундай ифодалаган эди:

Замона қулфатининг бу қўнғил доғ ўлди, доғ ўлди,
Бу чархи бемуруватини қўнғил доғ ўлди, доғ ўлди.
Ҳа, улар эрк, покнза муҳаббат, инсоний ҳақида қўнғиллар у ле...

Гулчехра — «Бахтим борки...», Тошкент, 1961 йил.

кин замона зулми уларнинг қалби.

Биз яшаётган бахтли замона тарих саҳифаларига тўлиб тахир кийитди. Бахтини, озо севгинини эркин танаруқ этиб, жушўни мисралар яратган шоирлар, адаблар Улуғ Октябрь самарасидир, Гулчехра ҳам советлар элида ўсиб қолганга етаётган қаламнаш қизларимиздан.

Гулчехра сўнги 3-4 йил ичида шеърлари билан китобхонларга танила бошлади. Унинг ёшлик, Ватан, ҳўр ва қайноқ ҳаёт, покнза севги ҳақидаги шеърлари газета ва журналлардан жой ола бошлади.

Китобча «Рубобим» шеър билан очилди. Автор меҳнатсевар жасоратли ёшликка, қайноқ шеър билан «Шаловлар оқ, ҳайқир», «Ойга етсин парвозинг» деб қир то қилди. Унинг барча шеърларига қалби тўридан жой олган ана шу яхши истак сингирилган. У бахтин бақарор этган элига, ватанга бутун борлигин билан хизмат қилишни истади.

«Баҳор тўйи» шеърда табиат манзараларини нафис тасвирлашга иштилоқ. Баҳор фасли шоира қалбига қириб энг нозик хисларини уйғотди. Шунинг учун ҳам шеърнинг ҳар мисрасидан ғўзаллик рамзи — баҳор фаслининг нафис келиб туради.

Бошланди баҳор тўйи, Ариқчалар созила,
Сарик ел — баҳор қўйи, Бўлбуллар шўх хонанда.

Бу шўбхасиз шоирнинг ҳаётини, унинг ғўзалликлари ахтирос билан севинишдан дарах бериб тўрибди. Ҳаётини севмасдан туриб, яхши шеър ёзиш қийин.

«Бахтим борки...» шеърда ўтмишда янган хотин-қизларнинг эсиматига ачинади. Замондос дўгонларининг бахтини кўриб қувонади Фаровон турмушини улугўлайди.

«Ватан меҳри», «Дугонамга», «Ору», «Баҳор», «Ёшлик чакнари» сарлаҳали шеърларида шоира Ватан ва меҳнатга бўлган муҳаббатини ифода қилади. Мазкур шеърларда Гулчехранинг қалб ҳарорати билан тилитган сатрлар анчагина бор. Бу шеърларни ўқиганда меҳнатсевар кишиларни кўрмасиз, шоирнинг инсоний ҳис-туғилуларини сезамиз.

«Дугонамга» шеърда у дугонасини меҳнатсевар бўлган учун угуллайди. Шоирнинг нозик қалби илтиҳ вафосиз, ҳаётда маслакисиз, ишда бюрократ шахсларга нисбатан нафрат туғилган билан тўқилган тоғондир. «Тугун», «Бир таниқчи билан шўбхат» шеърда ана шундай кишилар устидан аччиқ қувонади.

Гулчехранинг «Коммунизм альпинистларига», «Баҳор тўйи», «Учрашганда» шеърлари ҳам анча дувуст ёзилган.

Шуни ҳам қайд қилиш керакки, мазкур китобдада ўқувчини қаноатлантирмайдиган, бадиий заъв бермайдиган саёз шеърлар ҳам учрайди.

«Хўшхабар», «Аҳли», «Ким айбод» ва бошқа айрим шеърлари анча бўш, ҳалқисиз ёзилган. Шеър устида меҳнат қилиш, юксак дилли ўлғуни талабига жаъоб берадиган оз ва соъ ёзиш керак дегани ҳам унутмаслик лозим.

Биз ёш шоира ижодида ҳам ана шу мислсиз ўсиб бораётган ҳаёт нафаси янада туркирашни истаимиз.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ АҚШ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

5 июлда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШнинг СССР даги элчиси Л. Томпсонни қабул қилди ва унга ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан Совет ҳукумати томонидан нотасини топширди. Бу нота АҚШ ҳукумати томонидан 1961 йил 17 июндаги нотасига жавобдир.

Совет ҳукумати ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

СССР ҳукумати ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги масалани ядро қуроли синовларини тўхтатиш ҳақидаги масала билан ўзаро боғлаб ҳал этишни таклиф қилди. Шу билан бирга СССР ҳукумати, ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳозирги вақтда етилган тарихий зарурат бўлиб қолганини, янги жаҳон урушининг олди олинишни таъминлайдиган асосий масала бўлиб қолганини тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини абадий тўхтатиш проблемасининг ҳал этилишини енгиллаштириш ва тезлаштириш мақсадини кўзда тутиб ўз тақдирларига АҚШ ҳукуматининг рози бўлмаганлиги муносабати билан таъсир билдириди.

СССР ҳукумати Американинг жавоб нотасининг бутун мазмунини ва руҳи ҳам Қўшма Штатлар ҳукумати аҳлининг ва конструктивий фикр олишни унинг бошқа йўлга—Совет тақдирини буюб кўрсатиш ҳамда Совет Иттифоқининг позициясига пайвастан ҳар хил ўқидирмадан тўқиб чиқариш йўлига тўқиб олганини кўрсатди, деб таъкидлади.

Америка нотасидан, деб таъкидлади СССР ҳукумати, АҚШ ҳукумати эътиборида фақат бир нарсани кўрсатди, у ҳам бўлса АҚШ да ядро қуроли синовларини янгидан бошлаб юборишга тайёргарлик кўришганини, янги жаҳон урушининг олди олинишни таъминлайдиган асосий масала бўлиб қолганини тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

алоҳида иштиёқ берилишини, қонғорь органда ҳукмронлик қилишни талаб этган эмас ва талаб қилмайдиган ҳам. Совет Иттифоқи шартноманинг бошқа ҳамма қатнашчилари билан баббаравар ҳуқуқларга эга бўлиш учун ҳарҳат қилмоқда.

Совет ҳукумати ўз нотасида ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги масалани ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала билан ўзаро боғланган ҳолда ҳал этиш зарурлигини таъкидлаб, агар Гарб давлатлари ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳақидаги тақдирини қабул қилсалар, у ҳолда Гарб давлатларининг қарор қилиши тўғрисидаги ҳар қандай тақдирларини сўзсиз қабул қилишга тайёр эканлигини билдиради.

Совет ҳукумати, дейилади нотада, АҚШнинг янги ҳукумати қуролсизланиш тўғрисидаги масала юзасидан Эйзенхауэр ҳукуматининг фақат обструкционистик сиёсат деғина атайш мумкин бўлган сиёсатини қайтадан қараб чиқади, деб умид қилган эди.

Бироқ, Қўшма Штатларнинг нотасида баён этилган гаплар муносабати билан, бошқа баъзи бир фактлар муносабати билан ҳам, бу умидлар ҳозирча оқланмаётганлигини эътироф этишга тўғри келади. СССР ҳукумати иккала буюк давлат—СССР ва АҚШ қуролсизланиш проблемасида бир фикрга келдилар, деб умид билдириши истар эди.

СССР ҳукумати Америка ҳукуматининг ўз нотасида Совет Иттифоқидagi иқтисодий тузумга қарши тўхтатиш қилинган қалтис дўшга тўқиб олишни ўрнили деб топганига асос қўйди. Буни нима дейиш мумкин—коммунизмга қарши қарх-тазаб ифодасини ёки қуролсизланиш масаласида АҚШ позициясининг заифлигини айтиб бериш чалғитишга уринишми?

СССР ҳукумати социалистик ёки капиталистик жамиятлардан қайси бирини «оқ» ва қайси бирини «ёқ» бўлганлиги устида мундо зарга киришмасдан, шунини таъкидладики, Совет жамияти ҳалқининг қони ва пешона тери ҳисобига фойда олувчи ҳар хил эксплуататорлар ва элиталарнинг фаолияти учун ҳақиқатан ҳам маълум ва ишончли қилиб ёпиб қўйилган, СССР иқтисодий ва давлат тузумининг душманлари учун ёпиб қўйилган.

Нотада таъкидланадики, Америка жамияти фақат эксплуататорлар учун, давлатнинг бутун қучини ўзларининг тор манфаатлари ва ҳизмат қилдираётган бир тўда эксплуататорлар учун очиб.

АҚШ жамоатчилиги гўё ҳукуматнинг ва бошқа расмий муассасаларнинг ҳар бир таъбири ҳақида хабардор қилинмоқда, деган даъво қилинган. Совет ҳукумати ўз нотасида «У-2» Америка самолётларининг иттифоқлик мақсадида СССР доирасига учиб ўтганлигини, Хирозима ва Нагасаки атом қуроли билан бомбардирмон қилишда ваҳишона ҳарикатга тайёргарлик кўришганини, яқинда Кубага қарши агрессия таъин қилинганлигини, Америка ҳалқининг хабари бўлмаганлигини эълон қилди.

СССР ҳукумати ўз нотасида қуролсизланишдан ажралган ҳолда амалга оширилади шунга ҳамда қуролсизланиш устида қуролсизланиш иборат бўлиб қолганига ҳеч қачон рози бўлмаганини яна таъкидлади. АҚШ эса ана шундай қуролсизланишга эришиш учун қўй йиллар давомида ҳаракат қилмоқда. Айни вақтда Совет Иттифоқи қуролсизланиш соҳасида устидан самарали қуролсизланиш иборат бирор қуролсизланиш амалга оширилганига ўзининг ҳеч қачон рози бўлмаганини билдиради. (ТАСС).

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.

Совет ҳукумати ўз нотасида, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масала юзасидан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 4 июлда АҚШ президенти Ж. Кеннедига уларнинг Венадаги учрашуви вақтида топширган эсдалик хатига баён этилган ўз позициясини яна тасдиқлади.



БОЛАЛАРИНИНГ каникуллари бошланиб, улар дам олиш уйлари ва пионер лагерларида маза қилиб дам олмақдалар. Сиз суратда кўриб турган қувноқлар Тўртқўл районидagi «Қизил Ўзбекистон» колхоз мақта-интернатининг ўқувчиларидир. Улар аjoyиб бода жойлашган лагерда ҳушчақ-И. Глауберзон фотоси.

Ҳаёт тар ТАЙЁРГА АЙЁРЛАР

Сайри-саҳар қилиб Ленин номи колхозга келиб қолган эдим. Эски бир таъиним:

— Наҳтарнон, бу колхозда ҳақ-маҳри йўқ, дедим катта-катта ерларни эгаллаб ётган бир қанча беор кишилар бор, шулар билан бир таъиним кетмайсанми?— деди ва уларни фалончи,istonчи деб санаб кетди. Мен шу заҳотиёқ улардан бирини кидириб топдим.

— Сиз шу колхоздан бўласизми, оғайни?— дедим.

— Ҳа, шу колхоздан.

— Иккинчиси билан таъинимас бўладими?

— Бунақ бўлади-да. Умарбек Арслонбеков.

— Колхозда ним бўлиб ишлайди?

— Хеч ким бўлиб. Ким нимани буюрса икки қўлни қўраққа қўйиб, «хўп» деб югураверамиз. Биз нима—текин дастур нима!

Уёқ-бўёқдан сурштириб кўрсам, бу «дастур» Ташкент шаҳрининг аллақериди оғиллар союзида ишлар экан. Колхоз раҳбарларининг ўғилдан кириб-бўғилдан чиқибди-да, шу ердан ўзига участка қўриб олибди, ярминиси бошқа бир кишига сотиб ҳам олган. Бу ҳали ҳолва. Бундан бошқа шу колхозда унинг яна икки участкаси бор экан. Бирини хотинининг, иккинчисини синглисининг номиди.

— Бола-чапанга борми?— деб сўрадим мен ундан.

— Бор дўстим, бор!— деди.

— Шулар ичидан қимингиз колхозга ердэм бераётми?

— Энди ердэм беради, дўстим. Энди, биз ахир, шу колхоз деб юрмиш-да.

— Колхоздаги участкаларингиз фақат ўзингизга эмас, етти пуштингизга ҳам етар экан, бўғилдан қимингизни тўқ қилсангиз бўлади, Энди Ташкент шаҳрининг Пушкин кўчасидagi жойингизни нима қиласиз?

— Ҳудуд тўғри айтдингиз, уни бирон муҳтож кишига икки қўлга топширмай-да...

— Шунча йилдан бери муҳтож киши топмайдими?

— Буни қаранг, ошнажон, ақсингиз қўриб топилмай турбди.

Шундан кейин мен собиқ «Қизил шарқ» колхозига раис бўлиб, бундан бир йил олгари у ердан ювнинг тескари қимингиз юборилган Раҳмон Қаримов билан мулоқотда бўлиб қолдим.

— Ҳозир қаерда ишлайсанми?— дедим мен ундан.

— Хеч қаерда. Раисликдан бўшанишдан бери шу юришим—нефуримим.

— Ишга кирсангиз бўлмайди-ми?

— Қани, ким менга раисликни беришдики, мен ишламаман?

Қаримовнинг дардига қулоқ солсам, унга фақат колхоз раислиги керак, бошқа вазифа кетмас экан.

Ленин номи колхозда унинг 0,24 гектар жойи бор, қўша-қўша иморатлар қўриб олган. Колхозга эса ваъна, на онла аъзолари, унинг тартиб вафотига тегалиди. Яқиндан бошқарув; «то раислик тек

қуна қўй бўғизлаб тураман» деб қўлга пиноқ олиб, қасосчиликка киришиб кетибди.

Бу колхоздаги учар ва текин қўрларни кўриб, бошқа колхозларни ҳам кўриб чиқишга аҳд қилдим. Генерал Раҳмон номи колхозга ўтиб, Ш. Шорамқодов қиссаси билан танишдим. Бу киши пенсиясига экан, жуда ақил, бундан кейинги суратлардан дари-даров билан табириқайман. Лекин отанинг ноёти яшани айтмасдан ўтолмайман. Ота колхознинг 0,36 гектар ерда ишласа, 4 дангилла участкаси бўлса-да, оиласидagi ишга яроқли кишилардан биронтаси колхоз ишига қатнашмасди. Нима, колхознинг ери яхши, суви ақил, ширин-шарбат мевалари яхши-ю, меҳнати ёмон-ми?

Шу колхознинг собиқ аъзоси Дархон Шариповга нима дейсиз? Бу киши ўз ахирини билан колхоздан чиқиб кетган, колхоздан олган ердан эса қимб кетмаган, Ундан бундан аъзоларнинг юс етиб қўриб қанмаёт бўлиб қолдим. Булар Ташкент шаҳри. Киров районида истифода қилинган ақуна Мухаммадин ва Азим Обиджонлар, Аҳмад Тимбков, Асдулла Абдувалиев, Мавлон Ризқуллов ва бошқалар. Рўйхатда ҳозирча бу тайёрга айрилганда 37 таси бор. Қаранг, наҳотики буларнинг биронтаси колхоз аъзоси бўлмас-а? Ризқуллов дегани бу ёқдан икки участка қўрибди-да, ундан пуллаб юборибди. Абдувалиев ҳам шундай қилибди-да, энди тагин янги ер талаб қилиб, колхоз раиси М. Ҳайитбоев йўлни пойлаб юрибди.

Мен бу аъзоларнинг «Коммунизм», «Октябрь», Сталин номи, «Москва» колхозларига ҳам кўрдим.

Қизик, бу колхозларнинг раҳбарлари Х. Отажонов, М. Маъмуров, М. Ҳайитбоев, Н. Саидов, Т. Мирзаев, С. Мухаммаджонов, ўртанган колхоз ерларини алла қайдаги алашган-улоққан кишилар соғва қилмасдан, ўша ерларни экинзорларга айлантирсалар, меҳнатнашларни сабабот маҳсулотлари билан мўл-қўл таъминлаш йўлини тусалар, колхозни бадавлат қилиш учун курашсалар бўлмайди-ми? Улар қанчонга бети қалин, тайёрга айёр, бир тўда чайқовчи кишиларнинг елкасига қоқиб юрадилар?

«НАШАТ», Езиб олунчи: Ориф ЮНУС.

МИХ ҚИДИРИБ

Ҳудуд ва фасли, солсангиз жўлаб, сув бўйларидagi қорпоқларда роҳат қилиб дам олиш нақарлар гаштил. Худди ана шундай қорпоқ қўмоқчи бўлибди, Егоч, тахта тайёр, Фақат ана шу тахтаю, ёгочларни бир-бирига пайванд қилувчи миҳ йўқ, ҳоло, Қўрғонтепа районидаги мағаниларнинг ҳаммасида бўлибди. Бироқ ҳамма ерда «мих» йўқ деган бир хил жавобни олдим. Охири миҳ қидиришларга қўшилиб Андижон шаҳрига йўл-олдим. Хайрат! Ўша жойдан ишим битиб, хожатим чиқди. Лекин тоғайга миҳ учун шахарга каттайми?

Одильон АБДУРАХМОНОВ, Андижон области, Қўрғонтепа районидаги Энгельс номи колхоз аъзоси.

Р. ИСМОИЛОВ, Ўзбекистон Давлат физик-математика институтининг ректори.

«Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сурх» бирлашган нашриятининг босмақосани.

Нашр. Б. 159.

Р. 09208

ВЦСПС ПРЕЗИДИУМИДА

Қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини мўл-қўл етиштириш мусобақаси

ВЦСПС президиуми қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари етиштириш кўпайтириш учун социалистик мусобақа уюштиришни тақлиф этган илғор совхозлар коллективларининг талабобусини қўллаб-қувватлаб, бу мусобақанинг шартларини тасдиқлади ва мусобақа якунларини тўплаш тартибни белгиллади.

Совхоз клубини кутубхона ва янғозлар билан муқофотлаш шарт билан ВЦСПСнинг 40 кўчма Қизил байроғи ва коллектив муқофотлар бериш шарт билан ВЦСПСнинг 80 та қизил вимпели таъсис этилди. Маданий ва спорт анжуманларидан иборат бу муқофотлар социалистик мусобақада гўлиб чиққан совхоз бўлимлар, бригадалар ва аъзо коллективларини рағбатлантириш учун берилади.

Қишлоқ ҳўжалик ва маҳсулот тайёрлаш ишлари ҳамда хизматчилар касаба союзи Марказий комитети ва озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзи Марказий комитетининг 65 кўчма Қизил байроғи ва 150 қизил вимпели ҳамда кўп миқдорда муқофотлар ҳам таъсис этилди.

ВЦ